■ **A Bakay Nándor-iskola jelentkezőket vár**

Két új szakmai képzés

A Bakay Nándor Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola az 1993-1994-es tanévre két új szakmára vár jelentkezőket. A takács-műszövő és a kötöttárú készítő mesterségekben induló osztályt az idei pályaválasztási tájékoztató nem tartalmazza (az iskola késve kapta meg a szükséges minisztériumi engedélyt), de érdemes rá felhívni azoknak a szülőknek a figyelmét, akik az általános iskolát legalább hármas körüli eredménnyel elvégző gyermeküket ősztől kézműves kisipari jellegű, művészetközeli textiles szakmára szeretnék taníttatni.

A két új szakma oktatása közös, *25 fős létszámú osztályban* indul, s a *négyéves* kísérleti szakmunkásképzési programot használja fel. A első és második évfolyamon az általános műveltség megalapozása, és – fakultáció keretében – a manuális képességek fejlesztése, elsajátítása folyik majd, s ezt követően, a második év végén a tanulók kötelező alapvizsgát tesznek. Ekkor kerül sor a szakmaválasztásra, valamint annak eldöntésére, hogy további két év tanulás után a diákok egyedül a *szakmunkás bizonyítvány* megszerzését tűzik-e majd ki célul, vagy ezzel együtt *érettségi vizsgát* is kívánnak tenni a negyedik év végén. Harmadiktól ugyanis az osztály nem csak a szakma szerint válik ketté, de szakmunkásképző és szakközépiskolai csoportra is tagolódik. Utóbbi a 3-4-ik évi gyakorlati képzés mellett, a gimnáziumi általános műveltségi tárgyakat is tanulja, s a szakmai képesítő vizsga mellé érettségi vizsgát is tehet. A képzés utolsó két évében szakmai képzés és a *vállalkozási ismeretek* elsajátítása folyik. A gyakorlati oktatást az iskola saját tanműhelyében, vagy kisiparosoknál oldja meg. A képzés külön érdekessége, hogy 4 éven át nyújt angol és német idegen nyelvi oktatást.

Az iskolában tájékozódva kértünk rövid ismertetést a két szakmáról:

Takács-műszövő szakma. A takács különböző alapanyagú textíliákat készít (szőttesek, szőnyegek) – kézi szövőszéken. Tevékenysége nem csak szövésből, hanem a szöveshez szükséges fonalak előkészítéséből, a késztermék kikészítéséből is áll. Művészeti munkájának feltétele a jó fizikum, a színlátás és színérzékenység. A kelmében keletkező hibákat nagy gyakorlattal tudja kijavítani.

Kötöttárú készítő szakma. A kézműves kisipar azon ágát műveli, amely saját maga képes egy kötött modell megtervezésére, mintázására és megkötésére. A termékeit maga konfekcionálja (szabja, varrja, vasalja), és különböző műveletekkel teszi eladhatóbbá. Munkája nagy kézügyességet, figyelmet, színérzékenységet és rajzkészséget igényel. A megfelelő fizikum, állóképesség elengedhetetlen feltétel. Érzékenyen kell követnie a divat változását, hogy termékeivel az új igényeket kielégítse.

A Bakay Nándor Szakközép- Szakmunkásképző Iskolában megtudtuk, hogy idén a késedelemre való tekintettel, a két szakma oktatása már a minimális 20 fős létszámmal is elindul. Fiúk és lányok egyaránt jelentkezhetnek (Szegedről és vonzáskörzetéből), érdeklődni az iskola címén lehet (6725 Szeged, Kálvária sugárút 87. Tel: 311 526).

S. P. S.

Fekete Gizi „belépője" a Konyhában (Fotó: Szoboszlai Gábor)

■ **Ki mondja meg, mi a normális?**

Egy szegedi színésznő - itthon

Sokféle kivonulás volt már a szegedi színházból, Ruszt József exodusai mégis a leginkább emlékezetesek. Ő mindig csapattal ment. 1982-ben színházat alapítani, tíz színésszel, Zalaegerszegre; köztük volt a szegedi művészházaspár, Fekete Gizi és Rácz Tibor is. A mostani a harmadik évadjuk – megint itthon. Fekete Gizi két sikeres előadásban szerepelt az idén: az évad elején a Konyha című Wesker-darabban (rendezte Lukáts Andor), most pedig Galgóczy Judit rendezésében, a Csirkefejben.

■ *Miért kellett tíz éve elmenni innen? És miért kellett visszajönni?*

– Ruszt Józsefnek voltak megfontolásai, mi nem fontolgattunk semmit, egy pillanat alatt döntöttük el: vele megyünk. Volt valami sorsszerű ebben; az volt megírva, hogy nekünk Zalaegerszegen kell színházat alapítani. Pedig Szegeden élnek a rokonaink, mindkettőnk családja. Én ugyan Cibakházán születtem, de gimnáziumba már itt jártam, s amikor elmentünk, akkor már itt voltam otthon, szegedi lettem. Tibor itt született... A kislányunk, Rita, kicsi volt, eleinte el sem tudtam képzelni, hogyan leszek én egy idegen városban – nagymamák nélkül – egyszerre gondos anya és jó színésznő. De nagyon sajnálnám, ha kimaradtak volna az életemből a zalai évek.

■ *Mi olyan vonzó egy egyetem nélküli, színházi hagyományok nélküli városban?*

– Nem az a lényeg, milyen a város, hanem az, hogy milyen a csapat. Varázslatos volt az első három év. Még valódi színházépületünk sem volt, mégis úgy játszottunk, mintha az életünk múlna rajta, sikerünk lesz, vagy nem. Úgy éltünk, mintha testvérek lennénk.

■ *Miért van az, hogy amikor „beáll a dolog" – elromlik?*

– Nem tudom, de tény, hogy ez történt. Az első években szinte lendületből és rajongásból éltünk. Megvolt a cél, ami mindenkit lelkesített. Amikor valódi színház lettünk, profizálódtunk, a társulat megszaporodott, kezdődött a széthúzás – elmúlt a varázs. Ruszt elment és mi egy darabig próbálkoztunk, hogy bebizonyítsuk: megy ez nekünk nélküle is. De minden más lett... Megszenvedtem ezt a változást. Talán túl érzékeny is vagyok. Amikor Korcsmáros György visszahívott bennünket Szegedre, megkönnyebbülten jöttünk.

■ ***Zalaegerszegen Fekete Gizi főszerepeket játszott, egy évadban legalább hármat, de inkább ötöt-hatot. Itt nagy a társulat...***

– Természetesnek találom, hogy kevesebbszer kapok szerepet, hiszen valóban sokkal többen vagyunk, mint Zalában. De ha arra gondolok, hogy az ottani csodálatos előévadban, amikor a még a művelődési házban tartottuk az előadásokat, volt úgy, hogy egy este eljátszottam a három Bartók-darabban a három női főszerepet... Aztán a Tragédiával nyitottuk az új színházat, Gábor Miklós játszta Lucifert és én voltam Éva! Még az alkalomtól távolabb álló szerepekben is nagyon jól éreztem magam.

■ ***A Csongor és Tündére gondol?***

– Arra is. De például a Rómeóban Capuletnét játszottam, nagyon szerettem. A legkedvesebb mégis talán a Három nővér Natasája.

■ ***Milyen most szegedi színésznak lenni?***

– Természetesen nem tudom összehasonlítani a mostani színházamat a régi szegedi éveim színházával - minden megváltozott, az egész életünk. Szomorú vagyok, mert ennek az évadnak arról kellene szólnia, hogy milyen sikeres volt néhány előadásunk, ehelyett a pénzhiányról szól. Nagyon árt ez a színháznak. Tudom, hogy pénz nélkül sok minden nem megy, mégsem hiszem, hogy ez a legfontosabb.

■ ***Hanem mi?***

– A szeretet. A színész ilyen fajta: szeretetre vágyik. Lehet, hogy ez manapság nem számít normális dolognak. Rendben. De ki mondja meg, hogy mi, vagy ki a normális? A főiskola után Kaposvárra kerültem, Zsámbéki Gábor volt az igazgató. Amikor fáradtan, tele csomagokkal megérkeztem, Zsámbéki kijött elém az utcára, elvette a bőröndömet, megmutatta hol fogok aludni. Nem a lakásomat, még csak nem is a szobámat, hanem csak egy ágyat – hárman is laktunk egy szobában. Letette a csomagot és azt kérdezte: Fekete Gizi, te normális vagy? Azt feleltem, nem tudom. De éreztem, hogy határozott nemet várt... Zsámbéki egész jó színházat csinált csupa nem egészen normális emberekből, színészekből álló társulatával.

■ ***Úgy tudom, május közepén Pestre mennének, a Nemzeti Színházba, vendégszerepelni a Konyhával, de az utazás a pénzhiány miatt kétséges. Szeretetet meg nem fogadnak el a benzinköltség fedezetéül...***

– Hátha mégis! Azt találtuk ki, hogy a közönséghez fordulunk, meg a presztizsükre adó cégekhez és megpróbáljuk összeszedni az utazás költségeit. Kétségtelenül nekünk a legfontosabb, hogy kimozdulhassunk és a szakmai megméretést jelentő pesti szereplést ne kelljen lemondanunk. Reménykedünk azonban, hogy sok más szegedi polgárnak sem mindegy, milyen a város művészetpártoló híre. Ezért hadd éljek az alkalommal: aki segíteni akar és tud nekünk, keresse meg a színház gazdasági igazgatóját.

■ ***Ez a mondat egyszerre tűnik natvnak és kétségbeesettnek.***

– Az is. De szeretném, ha a hit is hallatszana belőle: még jó irányba tarthatunk; amerre elindultunk az év elején.

Sulyok Erzsébet

■ **A Salieri Kamarazenekar hangversenye**

Régi és új egyszerűség

A szerdaihoz hasonló felfogású, szépen felépített Brandenburgi (ötös számú, D-dúr és kettes F-dúr) koncertelőadást nyújtott szombaton Pál Tamás vezetésével a negyedik évfordulóját ünneplő Salieri Kamarazenekar, s az esten nagy sikert aratott Huszár Lajos Concerto Rustico című kamaraműve is.

A leíró, ábrázoló nyitótételekre ismét szintről szintre épült a két Bach-mű, amíg a derűtől és humanitástól átitatott lassú tételek által egy magasabb harmóniába nem emelkedett, ahol megint könnyed, magafeledt tánctételekkel tetőződött be. A szólóhangszerek előadásmódja jól érzékeltette ennek az épülésnek a menetét; a lassú tételek meghitt tolmácsolásával mindkét concerto idejében elérte a bachi világegységnek azt a szféráját, amelyben egy bátor, gyorsabb tánctempójú harmadik tételnek már nem kellett tartania a nyers visszahullástól.

Az ötödik Brandenburgi koncert előadásából külön kiemelendő a második tétel, melyben a csemballó már a XIX-ik század nagy zongora-concertóit idéző szerepet kap. Ha zongorával helyettesítik, az többnyire túlfeszítő romantikus hangzással jár, a csemballón viszont, ezen a filligrán hangú hangszeren csak igen jól eltalált tempóval emelhető ki a darab concerto-jellege. *Pál Anikó* játékát dícséri, hogy a tétel kíséret nélküli csemballókadenciáját is hangsúlyosan és a kellő dinamikával illesztette a darabhoz. A négy megszólaltatott koncertmű előadása közül ez volt az, amely a legszebben mutatta fel Bach emberszeretetét, a csemballószólam mellett *Skultéti Andrea* és *Janurik Márta* fuvola- és hegedűjátékának egyszerű érzékletességével (hármójukét az est legszebb teljesítményének érezte a krónikás).

Ami a második, F-dúr koncert tánctételét illeti, abban Bach trombitája fénnyel, világossággal inkább teli, s lágyabb hangzású is, mint a hangszer mai használatában, s ez a hangzás a mainál jobban illeszkedik a fuvolához, s az oboához. *Velencei Tamás* trombitajátéka, bár jól rátalált ezekra a vonásokra, a hangszer erejével itt-ott mégis elnyomta e kettő hangját (ebbe a terem visszhangossága is besegített). Ahol azonban nem így történt, ott *Endrédi Renáta* hegedűje, *Schamberger Krisztina* fuvolája és *Steiler Tamás* oboája verőfényes könnyedséggel szólt a bachi életöröm légies építményének csúcsán.

De beszélhet a krónikás előadási fogásokról! Akkor is csak találgatni lehet, hogyan éri el Bach zenéje egyszerű, néhol naív hangzásával ezt az isteni derűt, ezt a hangköltészetet, melynek megragadásához végső soron nem előadói lelemény kell, hanem *teljes, feltétel nélküli és anakronisztikus belehelyezkedés* (ahogy maga a zene is, lényege révén mindig idejétmúlt a mához, az aktuálishoz viszonyítva), s egy oly mérték alkalmazása, ami annyira életközeli, hogy a köznapi lét praktikusságára felnagyítás nélkül alkalmazható, vagy ami akkora hatalmas és távoli fogalmi eszköz, hogy mindent egyszerre, magába foglalva érint meg. A két Brandenburgi koncertmű esetében az utóbbi, a közöttük felhangzó darabban – Huszár Lajos: Concerto Rustico – az előbbi mértéket találta meg a zenekar.

Huszár Lajos művének egyszerű ritmikája, helyenként kisimuló, máshol meg érdesen disszonáns harmóniája, mint a születésről s az elmúlásról szóló népdalok, vagy a népművészet egyszerű, természeti lírája, úgy bontakozott ki a darabban. Ha a műhöz szellemtörténeti hátteret keresünk, a Huszár Lajos által is képviselt újegyszerűségi irányzathoz talán (mint a nehéz korokban hányszor!) Rousseau természetiségét kellene ide állítani – egyéni nosztalgia és szubjektivizmus nélkül. A szerző távol marad anyagától, nem az egyedi, a különc, a színes az ami érdekli. Zenéjében nincs sallang és cirkalom, s a díszét nem a modorosság adja. Nincsen benne egyetlen fölösleges hang sem. És alatta mégis ott van a kor hiába kicsavart, hiába szétszabdalt, hiába leforgácsolt hangjainak termékeny ívarja. A darab és előadása méltó sikert aratott.

Panek Sándor

■ **Hangversenykalauz**

Habanéra minden mennyiségben

Többféle melódiával, többféle formában tűnik fel ez a pattogó, feszes ritmusú spanyol tánc szegedi művészek előadásában ma este a Deák gimnáziumban (este fél 8 órakor) a Filharmónia „A" jelű kamarasorozatának évadzáró koncertjén. Mi is ez a habanéra? Hasonló a tangóhoz, a kubai fővárosról elnevezett lassú, 3/4 ütemű ibériai tánczene, amelynek első komponistájaként Yradiert tartja számon a zenetörténet. Még Bizet is az ő melódiáját emelte át Carmen című operájába.

A francia és spanyol szerzők műveiből összeállított hangverseny előadója négy szegedi művész. A Nemzeti Színház magánénekese Szonda Éva, a nemzetközi hírű fuvolista Bálint János, a több mint három évtizede itt működő zongorista Bódás Péter és a város újdonsült Liszt-díjas előadója Szecsődi Ferenc. Ő kezdi a koncertet Saint-Saëns egyik legismertebb hegedűdarabjával, a Havanais-szel. Ezt követi egy másik habanéra, Ravel Vocalise című műve. Debussy-alkotás a zongorára írt habanera a Metszetek sorozat Granadai esték című darabja. Bizet Habanérájáról már a bevezetőben szóltunk. Ám az ének után felcsendül az opera szinte minden ismert melódiája Borné: Carmen fantáziájában, amely fuvola-zongorára készült alkotás. Az egyik legnehezebb hegedűdarab Sarasate (aki virtuóz előadó, a „hegedű Liszt Ference" volt) Bevezetés és tarantella című műve. Az üveghangoktól a hármas fogásokig minden technikai bravurt be kell mutatni ebben az előadónak. Végül az eredetileg két hegedűre és zongorára komponált alkotását halljuk Sarasatenak, a lüktető ritmusú Navarrát, amelynél akár velencei gondolás-dalra is asszociálhatnánk, annyira olaszos karakterű muzsika.

Kutas János